

**Het Paradys Der Gheestelycke en Kerckelycke
Lof-Sangen, Op de principaelste Feest-daghen des
gheheelen Jaers**

Afhakker, Aegidius

T'Antwerpen, 1638

Volghen de Lof-sanghen van het alder-heylichste ende hooghweerdighste
Sacrament des Autaers. Den Hymnus Pange lingua. Op sijn bekende
Kerckelijcke wijze/ Ofte: als hy begint.

Nutzungsbedingungen

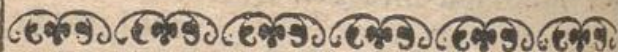
[urn:nbn:de:hbz:466:1-55104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55104)

Behagen/dooz ootmoedigheyt.

Maer gunt/Te.

Ger/ glozi/ lof zy Godt almachtigh/
Die eenigh en driebuldigh is.
Des zy hy weer de mensch gedachtigh/
Die hzeukel en ellendigh is.

Des zy/Te.

Volghen de Lof-sanghen van
het alder-heplighste ende hoogh-
weerdighste Sacrament
des Autaers.

Den

Hymnus Pange lingua.

Op sijn bekende Kerckelijcke
wijse/Oste: als hy begint.

O mijn tongh wilt vrolijck sin-
En het bloedt dat men sagh sprin-
Pange lin- gua glo- ri- o-
Sangui- nis- que pre- ti o-

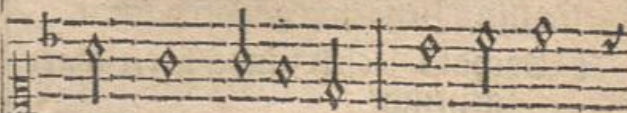
ghen

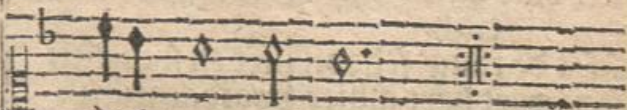
ghen/ 't Glozi= oo= se lie=
 ghen/ Dooz 's werelts rantsoen
 si, Cor- po- ris my- ste-
 si, Quem in mun- di pre-

haems kracht/	Van de v ³ zucht
veracht/	Fructus ven-
ri- um,	ti- um,
ti- um,	

die quam geringhe/ Mt een Ho-
 tris ge- ne- ro- si, Rex effu-

ninghlyck gheslacht.
 dit gen- ti- um.

O Mijne tongh / wilt vrolijk singen /
 't Gloziose lichaems kracht /
 En het bloedt / dat men sagh spzingen /
 Dooz 's wereldts rantsoen veracht /
 Van die vrucht / die quam geringhe /
 Wt een Koninghlyck gheslacht.

Ons gheboozen / ons ghegheven /
 Wt een Maghet onbesmet /
 In dees' wereldt gingh hy sweben /
 't Zaedt des woordts hy zaepde net :
 Maer den uptgangh van sijn leven
 Heeft hy wonderlyck beset.

In des laetsten nachts maeltijde /
 Als hy met sijn broeders sat /
 En de Wet voldaan had blijde /
 Mits hy 't oude Paesch-lam at :
 Gaf tot spijs ghebenedijde
 Sels sijn lichaems grooten schat.

't Woordt Vleesch zijnde / heeft waer
 achtigh /
 Dooz 't Woordt van broodt Vleesch ge
 maecht /
 En van Wijn sijn Bloed seer krach
 tigh /

Of 't de tong' schoon niet en smaect :
 Een goet hert alhier voordachtigh
 Dooz 't gheloof tot sterckhepdt raect.

Dus laet ons devoot aenbeden
 Dit hoogh-weerdigh Sacrament :

PAnge lingua gloriosi,
Corporis mysterium,
Sanguinisque pretiosi,
Quem, in mundi pretium,
Fructus ventris generosi,
Rex effudit gentium.

Nobis datus, nobis natus
Ex intacta Virgine.

Et in mundo conversatus,
Sparso verbi semine ;
Sui moras incolatus
Miro clausit ordine.

In supremæ nocte cænæ
Recumbens cum fratribus,
Observata lege plene
Cibis in legalibus ;
Cibum turbæ duodenę
Se dat suis manibus.

Verbum caro, panem verum
Verbo carnem efficit.
Fitque sanguis Christi, merum ;
Etsi sensus deficit :
Ad firmandum cor syncerum
Sola fides sufficit.

Tantum ergo Sacramentum
Veneremur cernui,

En vooz 't oude Daesch-lams zeden/
 Laet dit nieuwe zyn bekent:
 Ons verstandt laet t'allen steden/
 Dooz 't gheloof zyn ongheschendt.

Godt den Vader en den Soone
 Lof en jubileeringhe/
 Salighepdt/ eer/kracht ydoone
 Zy/en benedijdinghe:
 Die uyt hey spzyt eben schoone/
 Zy ghelijcke prysinghe.

~~~~~
 Een en anderen Kerckelijcken
 Lof-sangh.

Op sijn bekende wijze:
 pag. 210.

Het eeuwigh woort ne'erdalende/
 Verbum su- per- num prodiens,

En 's Vaders schoot niet la-
 Nec Patris lin- quens dex-

tende

Et antiquum documentum
 Novo cedat ritui:
 Præstet fides supplementum
 Sensuum defectui.

Genitori, Genitoque
 Laus & jubilatio,
 Salus, honor; virtus quoque
 Sit, & benedictio:
 Procedenti ab utroque
 Compar sit laudatio.

tende/Wt-gaende na sijn werck bail-
 teram, Ad opus su- um ex- i-

lant/Is hier geko- me in ons lant.
 ens, Venit ad vi- tæ Vesperam.

Is hier gekomen in ons lant.
 Venit ad vitæ Ve- speram.

HEt eeuwigh woort ne'erdalende/
En's Daders schoot niet latende
 Mt-gaende na sijn werck vaillant/
 Is hier ghekomen in ons landt.

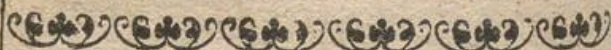
Als hy van sijn Discipel snoodt
 Ghelebert worden soud' ter doot/
 Soo heeft hy eerst sijn selleven
 Ghegheben sijn Discipulen.

In tweederley gedaenten soet
 Soo gaf hy haer sijn Bleesch en Bloed/
 Op dat hy soo den gantschen mensch
 Moght spijzen heel na sijnen wensch.

Ons Broe'r is hy door sijn geboort/
 Ons spijs is hy hier rechteboort/
 Ons borg' en rantsoen aen het Crups/
 Ons loon al in sijn Hemels hups.

O offerhande over-soet!
 Die ons des Hemels poort op doet/
 Ons stryden balt ons hier seer swaer:
 Gheest kracht/en helpt ons allegaer.

Hem/ die is een Drievuldigh Heer/
 Zy eeuwelijck/lof/prijs/en eer:
 Die ons door sijne milde handt
 Bzengh' boven in ons Vaderlandt.

Verbum supernum prodiens
Nec Patris linquens dexteram
Ad opus suum exiens
Venit ad vitæ Vesperam.

In mortem à Discipulo
Suis tradendus æmulis,
Prius in vitæ ferculo
Se tradidit Discipulis.

Quibus sub bina specie
Carnem dedit & sanguinem,
Vt duplicis substantiæ
Totum cibaret hominem.

Se nascens dedit focium,
Convescens in edulium,
Se moriens in pretium,
Se regnans dat in præmium.

O salutaris hostia !
Quæ cæli pandis ostium ;
Bella premunt hostilia :
Da robur fer auxilium.

Uni trinoque Domino
Sit sempiterna gloria :
Qui vitam sine termino
Nobis donet in patria.

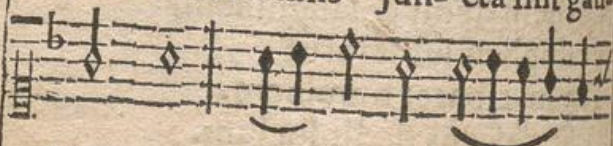
**Eenen anderen Kerckelijcken
Lof-sangh.**

Op de wijze :

Als 't hier op noten staet.

Dese solemniteyt moet hebben by
Sacris solemniis jun-cta sint gau-

lijckhepdt/ En upt ons hert he-
di- a, Et ex præcor- di-

reypdt moet klincken danck-
is so- nent præco-

baerhepdt: Deer moet het ou- de zijn/
ni- a, Re- cedant ve- tera

nientu

nieuw moet het al- le zijn/ Derten/
no- va sint omnia, Corda,

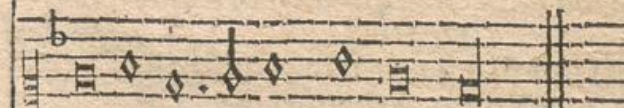
woor- den/ en wercken sijn. O mijn
vo- ces & o- pe- ra. O cre-

Schepper/ mijn Godt/ mijn Heer/
a- tor mi Do- mi- ne

Slaet u' oogen/ met medoogen/
Mi- se- rere, Deus ve- re,

Op u ar- reme schepsel neer.
Vere pa- nis pro homi- ne.

Dese solemniteyt moet hebben bzo-
lijckheydt/

En upt ons hert bereydt moet kline-
ken danckbaerheydt:

Deer moet het oude zijn/ nieuw moet
het alle zijn/

Herten/woorden/en wercken sijn.

O mijn Schepper/mijn Godt/ mijn
Heer/

Slaet uw' oogen/met medoogen/
Op u arreme schepsel neer.

De laetste schepd-maeltijdt die woꝝdt
hier nu ghe-eert/

Daer d'Heer ghebenedijdt sijn' Broe-
ders heeft ver-eert/

Eerst een Lam en soet broodt / als
Moses had gheleert/

Wooꝝ d'ouden een figurere bloot.

O mijn Schepper/ &c.

Daer na quam de waerheydt (die in
geen brock bestaet)

Sijn lichaem (soo hy seydt) gaf hy haer
metter daet/

Soo dat een pghelijck sijn gantsche li-
chaem aet/

Al upt sijn handen heplighlijck.

O mijn Schepper/ &c.

Die kranck ter zielen zijn/ krijghen
een bleesch-ghericht/

Sacris solemnijis juncta sint
gaudia,
Et ex precordijs sonent preconia
Recedant vetera nova sint omnia
Corda, voces & opera.

O creator mi Domine
Miserere, Deus vere,
Vere panis pro homine.

Noctis recolitur cæna no-
vissima,
Qua Christus creditur agnum
& azyma
Dedisse fratribus, juxta legitima
Priscis indulta patribus.

O creator mi, &c.

Post agnum typicum, exple-
tis epulis,
Corpus Dominicum datum dis-
cipulis,
Sic totum omnibus, quod to-
tum singulis,
Ejus fatemur manibus.

O creator mi, &c.

Dedit fragilibus corporis
ferculum,

En die daer dzoebigh zijn / die worden
 oock verlicht/
 Als sy in 's wijns figuer / nae haers
 Meesters bericht/
 Waerachtigh sijn Bloedt dzincken
 puer.

O mijn Schepper/ &c.

Dus is dees offerhand' van Chri-
 stus in-gheset/
 Den dienst oock naderhandt van dese
 nieuwe wet/
 Sijn Priesteren belast te onderhouden
 net/

Tot troost van die ghelooven vast.

O mijn Schepper/ &c.

Het broodt der Enghelen dat wordt
 der menschen broodt/
 Het broodt der Hemelen epndt de figu-
 ren bloot :
 Den Heer hem eten laet (o wonderheyt
 seer groot!)

Van sijne knechten desolaet.

O mijn Schepper/ &c.

Hepl'ge Drievuldigheyt / een Godt/
 wy bidden u :

Ons alsoo visiteert / als wy u eeren nu :
 De deught in ons vernieert / den rech-
 ten wegh ons toondt/

Dedit & tristibus sanguinis poculum,
Dicens, accipite quod trado vasculum,
Omnes ex eo bibete.
O creator mi, &c.

Sic sacrificium istud instituit,
Cujus officium committi voluit
Solis Presbyteris, quibus sic congruit,
Ut sumant & dent ceteris.
O creator mi, &c.

Panis Angelicus fit panis hominum,
Dat panis Coelicus figuris terminum,
O res mirabilis ! manducat Dominum
Pauper, servus, & humilis.
O creator mi, &c.

Te trina Deitas unaque poscimus,
Sic nos tu visita sicut te colimus :
Per tuas semitas duc nos,
quo tendimus,

Van 't eeuw'ig licht daer ghy in woont.
 O mijn Schepper/ &c.

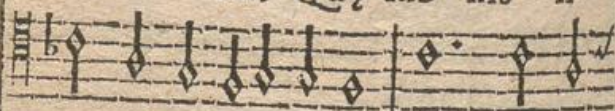
Eenen anderen Lof-sangh.

Ick aenbid u devotelijck/ Godt-
 A- doro te devote la- tens

heyt seer puer/ Die hier schuypt voor
 de- i- tas, Que sub his fi-

waer onder dese figuer. Mijn hert on-
 guris vere latitas. Ti- bi se

der-werpt hem heel u Majestept/ Het
 cor me- um totum subjicit, Qui-

Ad lucem quam inhabitas,
O creator, &c.

beswijckt geheel/als 't denckt u won
a te contemplans to- tum de-

berhepdt. Weest gegroet Jesus ons
ficit. A- ve Iesu pa- stor

Herder en Heer/Versterckt toch ons
fide- lium, Ad- au- ge fi-

geloof/en liefde althjdt meer en meer,
dem omnium in te creden- tium.

Ick

Ick aenbidd' u debotelyck / Godtheyt
feer puer /
Die hier schuyld voozwaer onder dese
figuer.

Mijn hert onder-werpt hem heel uw'
Majestept /

Het beswijcht geheel / als 't denckt uw'
wonderhepdt.

Weest ghegroet Jesus ons Herder
en Heer /

Verstercht toch ons geloof / en lief-
de altijd meer en meer.

Smaeck / ghevoel faelseert / en daer
toe oock 't ghesicht /

Dan 't gehooz alleen my wel leert ende
sicht :

Al gheloof ick dat Godts Soone heeft
ghesepdt :

Want gheen woorden waerder zyn als
de waerhepdt.

Weest ghegroet / &c.

Aen het Cruys school eens de Godt-
hepdt sonder schijn /

Maer hier schuyld met een de mensch-
hepdt sonder pijn :

Nochtans seggh' ick / en gheloob' hier
Godt en mensch /

A Doro te devotè latens
Deitas,

Quæ sub his figuris verè latitas.

Tibi se cor meum totum subji-
cit,

Quia te contemplans, totum
deficit.

Ave Iesu Pastor fide-
lium,

Adauge fidem omnium
in te credentium.

Visus, tactus, gustus, in te
fallitur,

Sed auditu solo tutò credi-
tur.

Credo quidquid dixit Dei fi-
lius :

Nil hoc verbo veritatis ve-
rius.

Ave Iesu, &c.

In Cruce latebat sola Dei-
tas,

At hîc latet simul & humani-
tas :

Ambo tamen credens atque con-
fitens,

Hierom als den Moordenaer ick bidd'
en wensch.

Weest ghegroet/ &c.

Als Thomas ick gheen wonden hier
sie nocte tast/
Nochtans ick belijd' u hier mijn Godt
seer vast;

Gheeft my te ghelooven altydt meer en
meer/

Hoop' en liefd' alleen tot u te hebben
Heer.

Weest ghegroet/ &c.

O ghedenckenisse mijnes Heeren
doodt!

Ghebende ons 't leven dooz dit lebend'
bzoodt/

Gheeft mijn ziel van u te leven God-
delijck/

En te smaken u altoos seer soetelijck.

Weest ghegroet/ &c.

O Heer Jesu / o goedertieren Pelli-
caen!

Met u Bloedt wascht my toch van all'
mijn misda'en:

Want een droppel van u bloedt seer de-
licaet /

Peto quod petivit latro pæni-
tens.

Ave Iesu, &c.

Plagas sicut Thomas, non in-
tueor :

Deum tamen meum te confi-
teor :

Fac me tibi semper magis cre-
dere,

In te spem habere, te dili-
gere.

Ave Iesu, &c.

O memoriale mortis Domi-
ni,

Panis vivus vitam præstans ho-
mini,

Præsta meę menti de te vivere,
Et te illi semper dulce sapere.

Ave Iesu, &c.

Pie Pellicane, Iesu Domi-
ne,

Me immundum munda tuo
sanguine,

Cujus una stilla saluum face-
re

Moght wel supveren al 's werelts son-
den quaet.

Weest ghegroet/ &c.

O Jesu dien ick hier nu sie aldus be-
kleedt/

Ick bidd' gheeft my daer ick nae doost
met groot leet:

Dat ick siende onbedeckt u aenschijn
waer/

Cens magh saligh zyn met u in glori-
klaer.

Weest ghegroet/ &c.

Een Kerckelijcke sequenti' /
ofte Refereyn / van 't selve
H. Sacrament.

Looft/o Spon/den Behoeder/
Looft uw' Leydts-man en' Voeder/
Met lof-sangh' / en soet gheklanck.

Wat ghy mooght / doost vry soo veele
Want tot sijns lofs minsten deele
Sult ghy wesen veel te kranck.

Dit's den theem des lofs verheben:
't Broodt dat leefd / en geeft het leven/

Totum

Totum mundum quit ab omni
scelere.

Ave Iesu, &c.

Iesu quem velatum nunc
aspicio,
Oro fiat illud, quod tam si-
rio,

Vt te revelata cernens fa-
cie,

Visu sim beatus tuæ glo-
riæ.

Ave Iesu, &c.

*Sequentia de eodem venerabili
Sacramento.*

Lauda, Syon, Salvatorem,
Lauda ducem & Pastorem,
In hymnis & canticis.

Quantum potes, tantum aude :
Quia major omni laude,
Nec laudare sufficis.

Laudis thema specialis :
Panis vivus & vitalis

Werdt ons heden voort bereet.

't Welck in 't laetste avondtmaele
Werdt d' Apost'len sonder faele
Eerst ghegheben; soo men weet.

Dus den lof zy vol/en klincke /
En 't jolijt des herten blincke /
Het ghenoechte wel vermeldt.

Want als heden hout men memorie /
Hoe dees tafels weerde ciborie
Ous is eerstmael in-gesteldt.

Men dees tafel 's nieuws Rijcks
Heere /

Het nieuw Paesschen / met nieuw eere /
Eynd den ouden Phasen-tijdt.

't Nieuw verstoot het oud' beleg /
Waerhepdt jaeght de schaduw' weg /
't Licht verdrijft den nacht seer wijdt.

't Welck in dat mael Christus dede /
Laste hy te doen / met zede /
Tot sijnder memorie.

Door dit onderwijs divijne /
Consecreertmen broodt met wijne /
Tot een' saligh' hostie.

Soo ons wel wordt voort-ghelesen /
't Broodt veranderd in 't vleeschs wesen /
En den wijn in Christus Bloedt.

Dat verstant noch oog' hā mercken /

Hodie proponitur.

Quem in sacre mensa cænæ,
Turbæ fratrum duodenæ
Datum non ambigitur.

Sit laus plena, sit sonora,
Sit jucunda, sit decora
Mentis jubilatio.

Dies enim solemnis agitur :
In qua mensę prima recolitur
Hujus institutio.

In hac mensa novi regis,
Novum Pascha novę legis,
Phase vetus terminat.

Vetustatem novitas,
Umbram fugat veritas,
Noctem lux eliminat.

Quod in cæna Christus gessit,
Faciendum hoc expressit
In sui memoriam.

Docti sacris institutis,
Panem vinum in salutis
Confecramus hostiam.

Dogma datur Christianis ;
Quod in carnem transit panis,
Et vinum in sanguinem.

Quod non capis, quod non vides,

Komt ons dooz 't geloofs verstercken:
Want natuer dat niet en doet.

Onder dees verschep figueren/
Teekenen/sonder natueren/
Schuyt den excellentsten pant.

't Bleeſch is ſpijs / 't Bloedt dzanck
in 't deelen/

Nochtans Chriſtus blijft gheheele
Onder peder deel baillant.

Blijft in 't nutten ongeschonden/
Sonder bzake/scheur/of wonden/
Maer gheheel werdt hy ontfaen.

Of hem een of veel ontfanghen/
Soo veel een als duysendt langhen/
Noch en wordt hy dies verdaen.

Hem ontfanghen goe' en quade/
Maer met seer diuerschen grade/
Van het leven/of van doodt.

Doot vooz quae' / vooz goe is 't leven:
Siet eens; van ghelijck een gheben/
Hoe verschil is 't eyndts exploit.

Als ghy 't Sacrament siet bzeken/
In 't gheloof niet weest besweken/
Soo veel is in 't stuck van 't teeken/
Alſer in 't gheheele was.

Want des wesens is geen bzaecke/
Alleen 't teeken krijght de laecke:

Animosa firmat fides,
Præter rerum ordinem.

Sub diversis speciebus,
Signis tantum & non rebus,
Latent res eximiæ.

Caro cibus, sanguis potus,
Manet tamen Christus totus
Sub utraque specie.

A sumente non concisus,
Non contractus, nec divisus,
Integer accipitur.

Sumit unus, sumunt mille,
Quantum isti, tantum ille;
Nec sumptus consumitur.

Sumunt boni, sumunt mali,
Sorte tamen inæquali,
Vitæ vel interitus.

Mors est malis, vita bonis:
Vide, paris sumptionis
Quam sit dispar exitus.

Fracto demum Sacramento,
Ne vacilles, sed memento,
Tantum esse sub fragmento,
Quantum toto tegitur.

Nulla rei fit scissura;
Signi tantum fit fractura;

Dies statuer of standt der saecke
 Altijdt blijft in eenen pas.

Siet het broodt der Eng'len Choozen
 Wordt geleydt den Pelgrims voozen/
 Broodt dat kinders toe sal hoozen
 Werpt men geensins vooz de hondt.

In figueren is 't bewesen/
 Als Isaac wierdt verwesen/
 En het Paesch-lam wyt-ghelesen/
 Als oock Is'el 't manna bondt.

Goeden Herder Broot waerachtigh/
 Weest ghenadigh Jesu machtigh:
 Spijst ons / sterckt ons / hoort ons
 klachtigh/
 Maectt ons 't eeuwich goet deelachtigh/
 tigh/

In der lewendigher landt.

Ghy wijs/machtigh/niet om tellen/
 Die ons spijst in 't sterff'lyck quellen/
 Wilt ons daer aen tafel stellen/
 Als meed'-erven en ghesellen
 Van de Borghers triumphant.
 Amen.

Qua nec status, nec statura
Signati minuitur.

Ecce panis Angelorum,
Factus cibus viatorum,
Vere panis Filiorum,
Non mittendus canibus.

In Figuris præsignatur,
Cum Isaac immolatur,
Agnus Pasche deputatur,
Datur manna patribus.

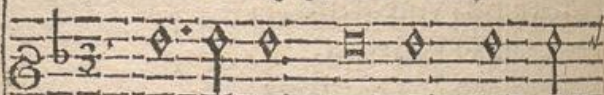
Bone Pastor, panis vere,
Iesu nostri miserere,
Tu nos pasce, nos tuere,
Tu nos bona fac videre
In terra viventium.

Tu qui cuncta scis & vales,
Qui nos pascis hic mortales,
Tuos ibi commensales,
Cohæredes; & sodales
Fac sanctorum civium.

Amen.

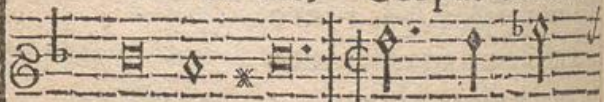
Een Musijck-Liedeken om te
 singen in de teghenwoordigheyt
 van 't H. Sacrament.

Siele van Christus/ komt en
 Anima Christi, sancti-

heplight *mp*/ Lichaem Christi
 fi- ca me, Corpus Christi

reynight *mp*/ Dierbaer bloedt
 sal- va me, Sanguis Chri-

Christi/ beschermt *mp* doch/
 sti, in e- bri- a me,

Wa- ter der zijde Christi/
 A- qua lateris Christi,

wascht

wascht my noch/ O goede
la- va me, O bone

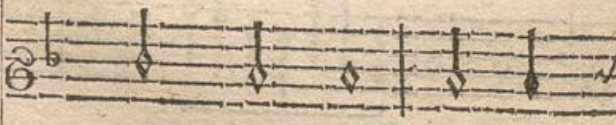
Iesu/ O goeden Iesu/ Laet
Iesu, O bone Iesu, Ex-

d'oozen dijn//verhooren mijn/
audi me, ex-audi-me,

Dw' bijf bloedighe wonden/mijn
Intra vulne-ra tu- a abf-

schuyt-plaets zijn. Wilt niet
con- de me. Et ne

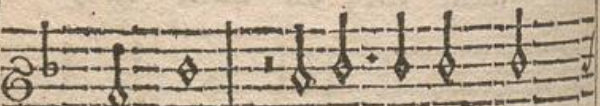
toe-laten / wilt niet toe-laten
permittas, & ne permittas

dat ick u opt verla- te.
me separa- ri à te.

Van al mijn byanden beschermt
Ab hoste maligno defen-

na mijn. In d'ure van mijn
de me. In hora mortis

doodt ontfermt
meæ vo-

u mijn.
ca me.

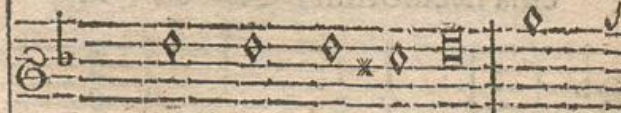
Staet my dan by / Staet
Et ju- be me, Et

my dan by / Staet my dan
ju- be me, Et ju- be

by : En neemt my tot dy.
me: Ve- ni- re ad te,

En neemt my tot dy / En
ve- ni- re ad te, Ve-

neemt my tot dy Dat
ni- re ad te, Ut

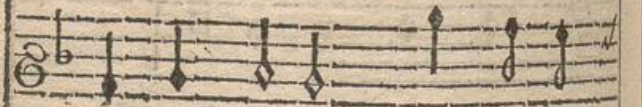
ick u Jesu weer- digh
cum electis tu- is

lo- ve bly / Met d'En-
lau- dem te, In sæ-

ghelen al te samen Eeuwigh en
cula sæculorum, Sæ- cu- la

eeuwigh. Amen. Eeuwigh en
se- cu- lorum. Sæ- cu- la

eeuwigh/ Eeuwigh en eeuwigh/
se- cu- lo- rum,

Amen.

Amen. A-
Amen. A-

men.
men.

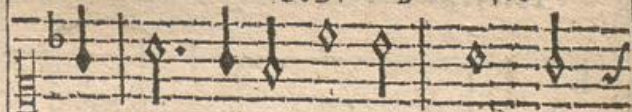

Eenen anderen.

Op de wijze: als 't begint.

Menschen wilt vzeughd han-tee-
Loost en- de pyijt hem see-

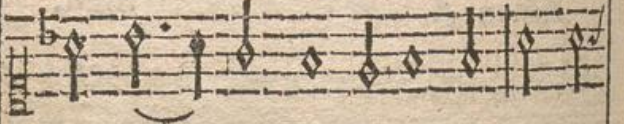
ren/ En- de vermeeren/ danckbaer-
re/ Geeft hem oock eere/ on- der-

hepdt den Heere: | Wilt hem een
houdt sijn leere.

soe ten lof-sangh singen: Want hy

ons doet seer groote dingen. Hy stelt

ons menschen hier op der eerden

een schoone tafel seer hoogh van

weerden / Wilt hem dan loben prij-

sen / Ende met alle sijn Engelen

hier

hier eer bewijfen. Wilt hem/ &c.

MEnſchen wilt vzeughd hanteeren/
Ende vermeerden danckbaerhepdt
den Heere :

Looft ende prijft hem seere/
Gheeft hem oock eere / onderhoudt ſijn
leere.

Wilt hem een soeten lof-ſangh ſinghen
Want hy ons doet ſeer groote dinghen:
Hy ſtelt ons menſchen hier op der eer-
den

Een ſchoone tafel ſeer hoogh van
weerden.

Wilt hem dan loven/prijfen/
Ende met alle ſijn Enghelen hier eer-
bewijfen.

Wilt hem/ &c.

Wilt u oock ras bereyden/
Sonder verbeyden / Komt tot deſer
weyden.

Vangherigh wilt niet ſcheyden:
Over der heyden/ Laet u Godt gheley-
den.

Jesus ſijn lichaem geeft tot ſpijſe/
Als hy betuyght dooz ſijn advijſe :

Het broodt der Engh'len ontfanghen
 menschen/
 Worden versadicht naer al haer wenschen.
 Hierom wilt verjolijfen/
 Ende voor dese spijse wilt hem eeuwig
 prijfen.

Op de wijze :

Laet ons met herten reene. pag. 62.

Looft menschen groot en klepne
 Dit Hemels broodt seer supber en
 repne :

Het spijst ons al ghemeyne.
 Den Heer van Hemel-rijcke/
 Den Gouverneur van al/
 Ons menschen sagh beswijcken
 Al hier in 't aerdsche dal/
 Om dat wy van soo veere/
 Quamen ghewandelt swack en teere/
 Shequetst oock daer toe seere.

Looft menschen/ &c.

Ter hy van hier sou scheyden/
 Maeckt hy sijn Testament :
 Een spijf hy gingh bereyden/
 Een over-schoon present :

Een supber offerhande/
Tot sijnder liefden pandt en bande/
Sijn Dienaers gaf in handen.

Looft menschen/ &c.

Sijn lichaem hoogh van weerden/
In een figuer van broodt/
Hy schonck op deser eer den
Haer/ teghens allen noodt :
Oock onder 's wijns figure
Schonck haer een dancck seer schoon
en duere/

Sijn Bloedt waerachtigh puere.

Looft menschen/ &c.

Hy sprack met woorden klaere
Van dees' spijs excellent :
Neemt/ eet/ dinct allegaere
Wijns liefden argument/
Mijn Lichaem en mijn Bloede
Is dit, dat ick gheev' t' uwen hoede/
Dooz mijne mildtheydt goede.

Looft menschen/ &c.

Ghelooft/ghedanckt moet wesen
Godt/ eeuwich Godes Soon/
Dat hy ons komt gheneesen
Met sulck een spijs schoon.
Want die dees' spijs wil derben/
Sijn ziele moet seer haest'lyck sterben:
Sy kan 't leven niet erben.

Looft menschen/ &c.

Eenen anderen Lof-sangh
van het H. Sacrament.

In drie deelen ghedeeldt.

Op de wijze:

Pange lingua, &c. pag. 243. Ofter:
Wilt ontspringen, 283.

Het eerste deel.

Maeckt uw' tonghen// versch ont-
spronghen/
Tot den lof van 't Vleesch en Bloedt/
Daer Godts Soone onghedwongen
Mee de wereldt laeft en boedt/
Als een Pellicaen sijn jonghen/
Die sijn borst haer open doet.
Ons ghegheven// ons gebleven/
Dooz een Maghet onbesmet/
Heeft met moepte/angst en heben/
Hier gheplant der liefden wet:
Maer in 't leste van sijn leven/
Dit groot wonder in-gheset.
E'saem gheseten// om te eten/
Met sijn vrienden/in de zael/
Doen hy hadde met vooz-weten
Al ghedaen/na 's wets verhael/
Gaf sijn selven onghemeten

Dooz het leste avondtmael.

Met vijf woorden//na sijn oorden/
Maecte hy sijn vleesch van broodt/
Dooz sijn zegen/soo men hoorde/
Wijn sijn bloedt/dat hy vergoot/
Daer de sinnen in versmoorden/
Deed' 't gheloof-bewijs in noodt.

Wy belijden//met verlijden/
Hoe den Heere/groot in daedt/
Ons verlost heeft dooz sijn lijden/
En voepdt tegen alle quaedt/
Op dat wy ten allen tijden
Deughd ghenieten ende baet.

Komt met eenen//sin en meenen
Drincken bzeughd in desen most :
Zijn uw' herten hard als steenen/
Maecht die sacht dooz dese kost/
Deughd alhier u sal verleenen
Die aen 't Cruys u heeft verlost.

Eert mis-dadigh//Godt ghenadigh
Hier met uwe leden suel :
Dijst sijn liefd' uyt liefde stadigh/
Dat in u niet zy rebel.
Hem ontfanght/soo 't is gheradigh/
Wel bepraefd/na sijn bevel.

Het tweede deel.

Maeckt uw' tonghen//versch/ &c.
Als vooren.

't Woordt

't Woordt van hoven// wy gheloven/
 Dat gekomen is alhier/
 't Welcke was in 's Hemels hoven/
 En te saem in ons quartier/
 Om den dupvel te beroben/
 Die ons hield in sijn bestier.
 Ons verstootten// sijnen grooten
 Lust hy wilde doen verstaen:
 Daerom heeft hem niet verdooten/
 Sijn swaer lyden aen te gaen/
 Na dat hem sijn hups-genooten
 Hadden uyt sijn handt ontsaen.
 Pleesch seer machtigh// Bloedt seer
 krachtigh/
 Weest altydt ons herten pandt:
 Spijst ons/laest ons/ hoozt ons klach
 tigh/
 Al zyn wy verworpen sandt:
 Maecht ons 't eeuwig goed deelachtigh
 In dat saligh Vader-landt.
 Niemandt dzoëve// dan vertoebe
 Deughd te soecken in dit broodt:
 Dese spijs een peder pzoëve/
 Want sy doodt der sonden doodt.
 Godt is hier tot 's knechts behoeve:
 Is dit niet een wonder groot?
 Komt ter eeren// u verneeren/
 Dooz soo weerdigh Sacrament:
 En versaeckt de nieuwe leeren/
 Die onteeren dit pzesent.

Laet 't gheloof in u vermeerden/
 Dat een aerdt's verstandt ontkendt.
 Danckt den Vader alle-gader/
 Na de weerde van sijn thoon.
 Lof zp doock ons ziels-versader/
 Dooz de spijs van sijn persoon/
 Eer den Gheest/ die spruyp als ader
 Wt den Vader en den Soon.

Het derde deel.

Maeckt uw' tonghen//versch/ Ec.
 Als vooren.

Offerhande//die ten pande
 Ons den Hemel opent wijt/
 Boodt dat Madian tot schande
 Bzacht/vernielt des dupvels strijdt/
 Manna van smaeck veelderhande/
 Glas ver soet al ons verwijt.

Ons ghelaten//t'onsen baete/
 Nu vooz Lepdts-man/nu vooz spijs/
 Nu vooz Meester/sonder maten
 Onser zielen nu een prijs/
 Noch zyt ghy (spijt die ons haten)
 Onsen loon in 't Paradijs.

Wie wil groepen//ende bloepen
 In des Heeren Hof altydt/
 En met vzychten ober-bloepen/
 Als een boom ghebenedijdt/

Dees Fonteyn hem moet besproepen
Die den mensch van sonden byjdt.

Jesus minnen/ kan versinnen
Niemandt/in dit aerdtse dal/
Die ghesocht heeft ons te winnen
Wt de hel en sonden-val/
Met sijn Bleesch en Bloed/ van binnen
Keypnigh onse krachten al.

Wp lust sterben//mijn sin derben
Wil ick/o Godt/om u sijck/
In u is wat ick kan erven/
Om u acht ick 't al als slyck :
Doet mijn ziel uw' Geest verwerben/
Spijst en maecht haer uw's ghelijck.

Mensch wilt pogen//na vermoghen
Godt t'aenbidden in dit schijn/
Keert tot hem u hert en ooghen/
Singht hem lof met stemmen sijn/
Houdt vooz hem 't verstandt ghebogen/
Tot sijn dienst op elck termijn.

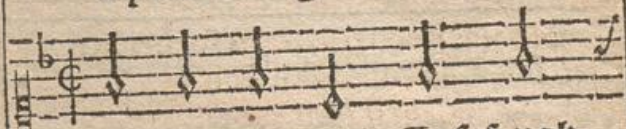
Wilt u keeren//oock met eeren
Tot die hooghe Triniteyt/
Die ons menschen arm en teere
Dese maeltjdt heeft bereydt :
Wilt sijn eer met lof vermeerren/
Nu en in der eeuwighhejdt.

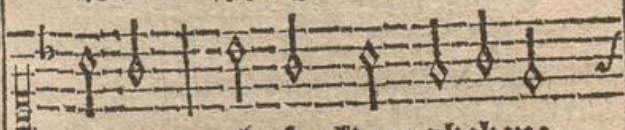

Eenen anderen.

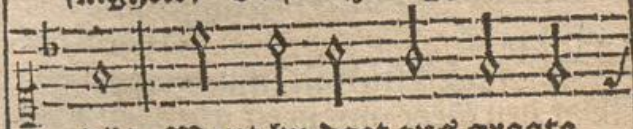
Op de voor-gaende wijze :

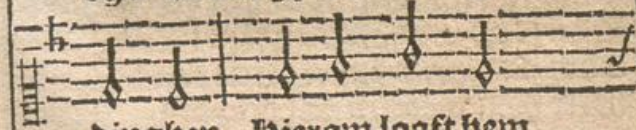
Wilt ontspringhen // Lof-sangh

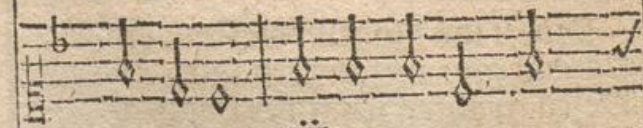
singhen / Onsen Heer ghebene-

dijt. Want hy doet ons groote

dinghen. Hierom looft hem

met jolijt. En wilt u van quaet

bedwin-

bedwinghen/ Sijn weldaedt

ghedachtigh zyt.

Wilt ontspringen//lof-sangh singen
Onsen Heer ghebenedijt.
Want hy doet ons groote dingen/
Hierom looft hem met solijt.
En wilt u van 't quaet bedwingen/
Sijn weldaedt ghedachtigh zyt.
En wilt/ &c.

In-gheseten//wilt ghy weten
Wat den Heer ons heeft ghedaen?
Dooz sijn goetthept onghemeten/
Gheeft hy ons sijn lichaem saen/
Dooz een spijse om te eten.
Wilt hem weerdelijck ontsaen.
Dooz een/ &c.

Proeft uw' sinnen//wel van binnen/
Eer dat ghy ontfanghen sult
Desen grooten schat der minnen/
Die den wijden Hemel vuldt/
Eer dat ghy dit sult beginnen/

Spreekt

Spreekt ootmoedelijck uw' schuldt.

Ter dat/ &c.

Wat moght Godt ons meerder
geven/

Van dit lieffelijck present/
Van sijn vleesch en Bloedt verheven
In het hepligh Sacrament?
Op dat wy in 't eeuwich leven
Souden komen ongheschendt.

Op dat/ &c.

Dese spijse//hoogh van prijse
In ons zielen liefde straeldt:
Wt des Hemels Paradijse/
Is sy voor ons neer-ghedaeldt:
Looft hem met der Eng'len wijse/
Van dees spijse onghesaeldt.

Looft/ &c.

Glozi' /hooghepdt /lof en eere
Zy de hooghe Trinitept:
Die ons arme menschen teere
Dese spijse heeft berepdt/
Die ons Godt is en ons Heere/
Nu en in der eeuwighepdt.

Die ons/ &c.

Eenen anderen.

Op de wijze :

Mijn droefheyt moet ick klaghen, &c.

'k Aenbidd' u Godt heyt krach-
In 't Sacrament waerach-

tigh/ Die hier verhozghen zyt/
tigh/ Tot mijnes ziels pzoft/

Dus tot der Ketters spijt

Val ick ootmoedigh neer/

En singh met soet jolijt: Ghy

zijt mijn Godt mijn Heer.

Krenbidd' u/ Godthept krachtigh/
 Die hier verhozghen zijt
 In 't Sacrament waerachtigh/
 Tot mijnes ziels profijt/
 Dus/ tot der Ketters spijt/
 Dal ich ootmoedigh neer/
 En singh met soet jolijt:
 Ghy zijt mijn Godt/ mijn Heer.

Dus tot/ Ec.

Mijn ziel/en al haer krachten
 D sullen zijn subject/
 Verlaten haer ghedachten/
 Ghelooven u op-recht:
 't Is waer al dat ghy seght/
 D woordt sal blijven staen/
 Dw' macht die is perfect/
 Wat ghy wilt dat 's ghedaen.

't Is waer/ Ec.

't Ghesichte magh sailgeeren/
 't Ghes

't Ghevoelen/ende smaech/
 't Gheloof sal niet mankeeren/
 Dat weet ick by uw' spraeck.
 't Is wel een wonder saeck:
 Maer ghy zijt 't machtigh Heer.
 Ick mijn verstandt ver saeck/
 'k Gheloob' uw' woorden meer.

't Is wel/ &c.

Men 't Cruys was Godt obscure/
 Maer de mensch openbaer/
 Hier zijns t'aller uren
 Verborghen beyde gaer.
 'k Geloob' nochtans eenpaer/
 Dat Godt en mensch present/
 Met vleesch en bloedt voorwaer/
 Is in dit Sacrament.

'k Geloob' &c.

De teekens uwer wonden
 Sie ick met Thomas nijt:
 Nochtans upt 's herten gronde
 Gheloob' ick dat g' hier zijt.
 Versterrikt t'aller tijdt/
 O Jesu/ in mijn hert/
 Gheloob' / Hoop' / Liefde/ wijt
 Verdrijft mijn pijn en smert.

Versterrikt/ &c.

Een kint zijt ghy ghebooren/
 En ons ghepresenteert/
 Van een Maeght upt-verkoozen/
 Met ons gheconverseert.

Ghy

Ghy hebt ons selfs gheleert
Den wegh der salighejdt/
Daer na we'erom ghekeert
Tot 's Vaders Majestejt.

Ghy hebt/ &c.

O Bleesch en Bloedt ghelaten
Hebt g' ons t' een Testament/
O liefde boven maten/
In 't heyligh Sacrament.
O kostelijck present!
O waerachtigh Hemels-broodt/
O boom des levens jent!
Spijst ons in hongers-noodt.

O kostelijck/ &c.

Wie sou niet zyn ghedachtigh/
By sulcken Hemels-broodt/
Ow' liefd' in lyden krachtigh/
Bestandigh tot der doodt?
't Is een mysteri' groot/
Een bandt der eenighejdt/
Confoort in allen noodt/
Een pandt der salighejdt.

't Is een/ &c.

O wonder boven maten!
Een dienaer kranck en teer
Die wordt hier toe-ghelaten
Te nutten sijnen Heer.
Wie sou nu wesen meer
Oobeerdigh in 't ghemoet/
Als hem verne'ert dus seer

D

Ons

Ons Schepper met ootmoet ?
Te nutten/ &c.

Der Eng'len broodt en spijsse/
Des Vaders eenigh Soon/
Wordt/ op een nieuwe wijze/
Een broodt der menschen schoon:
Hier staet hy ons ten thoon/
En opent sijnen schoot:
Hy schenckt ons/ tot een loon/
Sijn selven/ na de doodt.

Hier/ &c.

Hoe soet zijt ghy/ o Heere/
Dooz die u smaken wel!
Al staet g' haer noch soo seere/
Sp zijn u niet rebel:
Sp overloopen snel
Den wegh die ghy ghebiedt/
Al raest den dupbel fel/
Sp passen op hem niet.

Sp ober/ &c.

Wilt ons in u verkeeren/
Ontloft der sonden bandt/
Ons deughden wilt vermeerren/
Ontsteect der liefden brandt/
Helpt ons in 't Vaderlandt/
Syjst ons met Hemels- broodt:
Ghy weet het/ Heer vaillant/
Den wegh die is seer groot.

Helpt/ &c.

Neemt ons in u behoeden/

Daer/

Waerachtigh Pellicaen/
 Spijst ons met uwen bloede/
 Neemt ons vooz kind'ren aen:
 Een droppel bloedts kan saen
 Ons ziel af-wasschen reyn/
 Al hadd' een mensch ghedaen
 Al's wereldts sond' alleyn.

Een/Sc.

O Jesu Prins verheben/
 O Koningh excellent/
 Wilt ons ghenadigh gheben
 Al dooz dit Sacrament:
 Dat wy u eens present
 Sien moghen openbaer/
 Bezijdt van all' ellendt/
 Aensicht tot aensicht klaer.

Dat wy/Sc.

Een Liet ofte Ghebedt/nae
 het nutten van 't hoogh-weer-
 dighe H. Sacrament.

Op de wijze :

Het eeuwigh woort, &c. pag. 244.

O Alderhooghste Sacrament!
 Blijft met uw' gracy sonder endt
 In 't binnenste van dese ziel/
 En maecktse van gebzeken iel.

Ghy zijt mijn Godt / ghy zijt mijn
Heer /

Die wt den Hemel daelde neer
In 't diepste van een Maeghde-schoot
Om my te strecken tot een broodt.

Maer 't broodt 't welck van den He-
mel quam

En 's wereldts sonden op hem nam /
Waerachtigh vrees / waerachtigh bloet
Van Jesus onsen Harder goet.

O Hemels broodt ! o Eng'len kost !
Die door uw' doodt ons hebt verlost :
Gundt dat ick u te recht verweer
En gantsch'lijck my in u bekeer.

Verbetert mijn bedorven smaeck /
En streckt my tot geen tegen-spraeck
Sulcks ghy in desen droeben tijdt
Helaes ! den nieuw-gefinden zijt.

't Is reden / dat uw' lieve min
Mijn hant / mijn oogh / mijn tongh ver-
win :

En dat ick onder het ghetuygh
Uw's heplighs woordts mijn sinnen
bupgh.

Ghy zijt de blijdschay van mijn
jeught /

Verbult mijn siel met alle deught /
Met pber / en ghehoorzaemhepdt /
Met kupshept / en ootmoedighhepdt.

Beemt van my / al wat u mishaeget /

Wat ghy verbiet/wat ghy beklacghet :
Op dat ick eens door dese spijse
Bekomen magh het Paradijs.

Dolghen de Lof-sanghen van
sommighe Heplighen/ om op hare
feest-daghen te singhen.

Ende eerst

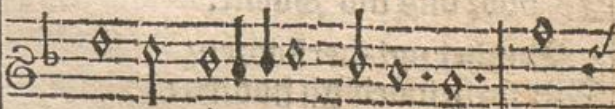
Van de H. Maghet M A R I A.

Op sijne bekende Kerckelycke wyse:

Oste: Als sy begint.

Meest ghegroet Marije/
A- ve ma- ris stella,

Godes Moeder bljje/ Zec-
De- i Ma- ter alma, At-